

VOLDA-ØRSTA KOMMUNE

Intensjonsavtale om å slå saman
kommunane Volda og Ørsta

15. MARS 2016
FORHANDLINGSUTVALA
Ørsta og Volda

Innhald

- 1. Bakgrunn**
- 2. Innleiing og verdiar**
- 3. Visjon og mål**
- 4. Samfunnsutvikling**
- 5. Kommunale tenester**
- 6. Lokaldemokrati. Styring og organisering**
- 7. Kommunal organisering. Namn. Kommunevåpen**
- 8. Arbeidsgjervarpolitikk/tilsette**
- 9. Frivillige lag og organisasjonar**
- 10.Økonomi**
- 11.Planverk og areal**
- 12.Fellesnemnd**
- 13.Innbyggjarinvolvering**
- 14.Hornindal og Stryn**

1. Bakgrunn

Stortinget har vedtatt å gjennomføre ei nasjonal kommunereform der alle kommunar skal utgreie alternativ til dagens struktur.

Målsetjinga er ein ny felles kommune frå 1. januar 2020. Det er kommunestyra som avgjer om kommunane skal slå seg saman eller ikkje, etter råd frå innbyggjarane (rådgjevande folkerøysting).

Måla for reforma er gode og likeverdige tenester til innbyggjarane, ei heilskapleg og samordna samfunnsutvikling, økonomisk robuste og berekraftige kommunar, og styrka lokaldemokrati.

2. Innleiing - verdiar

Arbeidet med ein ny felles kommune skal vere prega av openheit, tillit, respekt, rausheit og likeverd. Ein vil tenkje felles mulegheiter, kva vi kan bli betre på, korleis skape vekst og velstand, basert på ein framtidsvisjon om levande bygder og eit sterkt felles regionsenter.

Ørsta og Volda kommunar er ulike, men likevel likeverdige. Den nye kommunen skal etablerast, driftast og vidareutviklast med utgangspunkt i kvar av dei gamle kommunane sine tradisjonar og identitetar, fortrinn og utfordringar. Struktur, organisasjonskultur og system skal vektleggjast, og utvikling av nærdemokrati skal gjevast høg prioritet.

3. Visjon og mål

Eit sterkt regionsenter med attraktive sentrum og levande bygder.

Ørsta og Volda er i dag senter for Søre Sunnmøre og Nordfjord. Om lag 50 000 personar kan nå Volda-Ørsta i løpet av ein time, og på 1,5 time heile 120 000.

- Visjonen er å bygge eit tydeleg regionsenter med større samla attraktivitet og avanserte tenester for heile regionen.
- Ivareta og utvikle arbeidsplassar.
Volda og Ørsta har fleire enn 1300 statlege og fylkeskommunale arbeidsplassar, m.a. høgskule, sjukehus, tingrett, jordskifterett, lånekaske, vegvesen, prosti, politi, flyplass, HELFO og NAV. Arbeidsplassane er viktige fordi dei tiltrekkjer seg og bidreg til utvikling av kompetanse i regionen, og utfyller den private arbeidsmarknaden.
- Noregs fremste senter for medieutdanning og nynorsk. Høgskulen i Volda har medieutdanning på masternivå med unik posisjon og renommé. Eit nytt mediesenter på campus er eit viktig steg for framleis å vere Noregs fremste medieutdanningscenter. Lærarutdanning, sosialarbeidarutdanning og andre er viktig å oppretthalde for å bygge ein sterk region.
- Nynorsk er del av ein felles identitet. Ivar Aasen-tunet er i dag eit nasjonalt opplevings- og dokumentasjonssenter for nynorsk. Forsking på nynorsk skriftspråk, nynorske læremiddel og nynorsk litteratur er viktig for høgskulen og Nynorsk kultursentrum.
- Volda-Ørsta kommune skal vere attraktiv for busetjing av familiar og unge.

4. Samfunnsutvikling

Auka attraktivitet og større slagkraft: Ein ny kommune av Volda og Ørsta gir nye mulegheiter; utvikle moderne sentrum med urbane kvalitetar, sterkare fagmiljø som sikrar rekruttering og god kompetanse. Ein ny kommune kan gje betre kvalitet og mangfald i tenestetilbodet, betre og samordna arealutnytting til bustad- og næringsformål, samordna og spissa satsing på næringsarbeid og etablerarar. Volda-Ørsta vil få meir påverknadskraft overfor sentrale og regionale styresmakter, og bli ein større og meir ressurssterk kommune betre rusta til å handtere nye og større oppgåver.

Strategi og tiltak

- Etablere Volda-Ørsta som eit moderne regionsenter med attraktive sentrum og levande bygder. Utarbeide ny arealplan som sikrar attraktiv og tenleg lokalisering av næringsverksemdar og tenester, attraktive bustadområde, og landbruks- og miljøinteresser.
- Utvikle Noregs fremste senter for medieutdanning og nynorsk i samarbeid med Høgskulen, Nynorsk kultursentrum og andre. Utvikle samarbeidet med Høgskulen og næringslivet, og arbeide strategisk for å sikre og utvikle regionale og statlege funksjonar, spesielt sjukehuset.
- Arbeide målretta for at Volda sjukehus vert vidareutvikla som eit velfungerande lokalsjukehus med gode akuttfunksjonar, herunder akuttkirurgisk beredskap og fødeavdeling for regionen.
- Volda-Ørsta er den største landbruksregionen på Søre Sunnmøre, og den nye kommunen skal ha fokus på landbruk, skogbruk og arbeidsplassar som bygg på primærnæringane.
- Realisere viktige samferdsel-, tryggleik- og miljøprosjekt i heile Volda-Ørsta kommune og regionen. Arbeide aktivt for å realisere tunnel Volda-Ørsta og Ørstafjord-kryssing som del av ny E-39/stamveg.
- Volda-Ørsta kommune skal legge til rette for ei spissa satsing på innovasjon og grunderverksemd i dialog med næringslivet og kompetansmiljø, og spesielt retta mot kompetansekvjande tenester. Danne eit felles utviklingsselskap for Ørsta og Volda med offentleg og privat kapital og kompetanse.
- Skape den beste skule- og utdanningskommunen på Vestlandet. Vere ein motor for å utvikle skule- og oppvekstmiljø gjennom samarbeid med Høgskulen.
- Arbeide for dei vidaregåande skulane i Ørsta og Volda slik at dagens struktur vert vidareført, og at det vert lagt til rette for renovering og nybygg av skular og idrettsbygg.
- Planlegge og realisere universell utforming slik at alle menneske skal ha like mulegheiter til arbeid og leve gode og meningsfulle liv.

5. Kommunale tenester

Kommunale basistjenester skal framleis vere lokaliserte nær innbyggjarane. Dette betyr gode tilgjengelege tenester både i bygdene og i sentrum. Innbyggjarane skal ha medverknad på utviklinga av tenestene gjennom ulike brukarutval. Kommunen skal ha ressursar og kompetanse til å møte demografiske endringar med fleire eldre med omsorgsbehov i framtida. Kommunane vil i åra som kjem oppleve vanskelegare økonomiske føresetnader, og ein ny samanslått kommune vil kunne møte desse utfordringane. Større fagmiljø gir mulegheiter til å profesjonalisere og imøtekome behovet for spesialiserte tenester og spisskompetente fagmiljø.

Strategi og tiltak

- Vidareutvikling av tenestetilbod skal bygge på eksisterande struktur for skular, sjukeheimar og helse
- Bygge solide fagmiljø i alle delar av den nye kommunen
- Eit aktivt samarbeid mellom kommunen sitt fagmiljø og dei regionale/statlege funksjonane for å sikre vidare vekst og utvikling
- Forsterke det gode samarbeidet med frivillige lag og organisasjonar som legg ned ein formidabel innsats for lokalsamfunna
- Bruke mulegheiter som ligg i digital tenesteproduksjon og legge til rette for innovasjon og nyskaping i tenesteproduksjon for betre ressursutnytting

6. Lokaldemokrati. Prinsipp for styring og organisering

Volda-Ørsta kommune skal ha formannskapsmodellen etter kommunelova § 8 som styringsform. Kommunestyret skal i første valperiode ha 43 medlemmar. Tal på hovudutval og medlemmar i desse vil bli vurdert. Det er eit mål å engasjere fleire innbyggjarar i politiske prosessar. Her kan grende- og bygdeutval med politisk mynde vere eit alternativ saman med nye medverknadsformer gjennom til dømes sosiale media.

Det interkommunale samarbeidet mellom Ørsta og Volda vil bli ein del av ordinær drift. Nye kommunegrenser vil medføre ein gjennomgang av alle interkommunale samarbeid. Nokre vil bli bevarte, nokre vil inngå i den nye kommunane og nye ordningar kan bli vurderte.

Strategi og tiltak

- arbeide vidare med ulike modellar for medverknad og involvering
- begge rådhus skal ha sentrale funksjonar i den nye kommunen
- finne ei tenleg fordeling av administrasjonstenester i dei to tettstadane

7. Kommunal organisering. Namn. Kommunevåpen.

Kommunenamn blir Volda-Ørsta. Administrasjonssenter/kommunesenter blir lagt til Ørsta. Dei strategiske leiarfunksjonane (ordførar/rådmann med stab) skal vere i Ørsta, og leiarfunksjonane for dei mjuke tenestene i Volda (t.d. oppvekst og helse/omsorg). Det skal vere servicekontor i begge rådhusa. **Det er ein klar intensjon at det skal vere balanse mellom ansvar og arbeidsplassar i dei to rådhusa/kommunale bygg.**

Einingsleiingane for basistjenester (t.d. barnehagar, grunnskular, sjukeheimar, eldrebustader) skal framleis vere ved einingane ute. Fellesnemnda og prosjektorganiseringa vil fram til 2020 gjennom ein grundig og inkluderande prosess gå gjennom organisasjonsstruktur og tilrå kvar dei ulike administrative ansvarsområda skal vere. Gjennomgangen bør ha som utgangspunkt å samle fagmiljø som høyrer saman.

Volda-Ørsta kommune skal få nytt kommunevåpen som kan vere ein kombinasjon av dei to kommune-våpena, eller eit heilt nytt uttrykk. Det er naturleg å arrangere ein open idèkonkurranse om dette.

8. Arbeidsgjevarpolitikk / tilsette

Dei tilsette er kommunen sin største ressurs og har samla ein unik kompetanse. Vi er samde om å etablere ein arbeidsgjevarpolitikk som bidrar til å samle og utvikle arbeidstakarane i den nye kommunen, og som skaper eit løysingsorientert miljø med gode relasjonar mellom arbeidsgjevar og

arbeidstakarar. Det føreset høg grad av medverknad både på lokalt og sentralt nivå, både under etablering av den nye kommunen og etter at den er etablert. Volda-Ørsta kommune skal ha ein tydeleg og inkluderande arbeidsgjevarpolitikk, vidareføre det gode trepartssamarbeidet, og legge til rette for mangfald blant dei tilsette.

Strategi og tiltak

- Høg grad av medverknad frå arbeidstakarorganisasjonane både under og etter etablering av den nye kommunen.
- Alle tilsette sine noverande rettar vert vidareførte i samsvar med lov- og avtaleverk
- Ingen tilsette må slutte som følgje av kommunereforma. Alle tilsette vil få tilbod om stilling i tilsvarande størrelse og tidsperiode som ein har i noverande kommune. Dersom det blir overtallige, vil den nye kommunen gje tilbod om anna passende arbeid.
- Bygge ein kompetent, effektiv og attraktiv kommuneorganisasjon, og sikre gode fagmiljø som stimulerer til god rekruttering og godt omdømme som arbeidsgjevar.
- Dei tilsette vil framleis vere sikra pensjonsordning gjennom KLP/SPK.

Det skal opprettast eit partssamansett utval for handsaming av saker som gjeld forholdet mellom den nye eininga som arbeidsgivar og dei tilsette. jfr. Inndelingslova §26 2. ledd

9. Frivillige lag og organisasjonar

Ørsta og Volda har eit omfattande idretts- og kulturtilbod som blir drive av frivillige lag, organisasjonar og kyrkja. Den samla frivillige innsatsen er avgjerande for innbyggjarane og lokalsamfunna, og avlastar kommunen på sine ansvarsområde. Volda-Ørsta kommune skal vidareføre sterk satsing på og støtte til det frivillige arbeidet.

Strategi og tiltak

- Vidareføring av Frivilligsentral utifrå erfaringar og ressursinnsats som er i Ørsta og Volda i dag
- Gode tilskotsordningar for frivillig arbeid, lag og organisasjonar
- Samarbeid med frivillig sektor i kommunal tenesteyting og innovasjonsprosjekt

10. Økonomi

Volda-Ørsta kommune skal ha ei sunn økonomiforvaltning der kommuneøkonomien er i balanse i eit langt perspektiv. Budsjett og økonomiplan skal ha eit stabilt tenestetilbod som målsetjing, slik at det ikkje blir brukt unødvendige ressursar på midlertidige omstillingar. Det er eit mål at økonomiplanen over tid skal ha eit netto driftsresultat minst på 1,75% av samla inntekter for å bygge opp eigenkapital.

Kommunane er fram til den nye kommunen er oppretta samde om å vise varsemnd og berre gjennomføre tiltak som er i samsvar med kommunane si økonomiske bereevne. Vi skal:

- a) Ha dialog med kvarandre under budsjett- og økonomiplanarbeidet, og foreleggje forslaga for kvarandre før politisk handsaming
- b) Ikkje selje verdiar som t.d. kraftaksjar utan etter drøfting med kvarandre

Lånegjeld og framtidige investeringar

Kvar kommune har ansvar for å planlegge og prioritere økonomisk berekraft. Det er ønskeleg at Fylkesmannen følgjer opp dette overfor den enkelte kommune i samband med oversendinga av årsbudsjett og økonomiplan fram til 2020. Etter 2020 vil eit nytt felles kommunestyre ha ansvaret for å prioritere mellom investeringsprosjekta innanfor ein forsvarleg økonomisk politikk. Intensjons-

avtalen sin investeringsplan vil vere eit viktig politisk dokument for prioriteringar av investeringar også etter 2020.

Eigarskap Tussa

Volda-Ørsta kommune vil få aksjemajoritet i Tussa og nye mulegheiter gjennom majoritetsstyring. Utbytte frå Tussa og konsesjonskraft vil variere frå år til år.

Eigedomsskatt og avgiftsnivå

Både Ørsta og Volda har eigedomsskatt i dag, og nivået blir harmonisert seinast frå 2020. Det er ein intensjon at midlar frå eigedomsskatt skal brukast til prioriterte byggeprosjekt og vedlikehald i heile den nye kommunen.

Kommunale avgifter er berekna utifrå sjølvkostprinsippet, dvs at avgiftene dekkjer inn driftsutgifter og utjamna investeringskostnader. Felleskommunen vil ha likt avgiftsnivå basert på same utrekningsmetode.

Strategi og tiltak

- Bruke frigjorte midlar og omstillingsmidlar til utvikling
- Sikre ein kommuneøkonomi i balanse med netto driftsresultat minimum 1,75%
- Realisere prioriterte investeringar som har regional verdi

11. Planverk og areal

Kommunane vil arbeide med separate planstrategiar/kommuneplanar/arealplan i 2016/2017. I arbeidet skal begge partar vurdere kva planoppgåver som er naturleg å prioritere i lys av føreståande kommunesamanslåing. Juridisk bindande planar vert overført til den nye kommunen og gjort gjeldande. Samla planportefølje vert gjennomgått i samband med utarbeiding av planstrategi for den nye kommunen, og naudsynte prioriteringar av planoppgåver vert gjort der.

Strategi og tiltak

- Felles og styrka plankontor. Utarbeide felles arealplan for Ørsta og Volda
- Utarbeide felles planar for andre samfunnsområde og tenester
- Sikre ei god utvikling der ein har meir og ulike typar areal å spele på
- Lettare å utløyse statlege og regionale midlar til samfunnsutvikling

12. Fellesnemnd

Det skal opprettast ei Fellesnemnd i samsvar med Inndelingslova §26 som har ansvar for å styre og følgje opp samanslåingsprosessen i perioden frå det er gjort vedtak og fram til samanslåinga vert sett i verk.

Fellesnemnda skal ha fire medlemmar frå Volda og fire medlemmar frå Ørsta. Dei tilsette vil ha medverknad gjennom eit nytt partssamansett utval for den nye kommunen. Fellesnemnda kan gjere bruk av arbeidsutval og -grupper etter behov.

13. Innbyggjarinvolvering

Kommunane har gjort vedtak om å halde rådgivande folkeavstemming 19. mai med røyserett frå 16 år. Kommunane skal vere aktive for å informere grundig og balansert. Begge kommunestyra må vedta intensjonsplanen før folkeavstemming blir halde.

14. Hornindal og Stryn

Denne intensjonsavtalen gjeld mellom Ørsta og Volda. Begge kommunar er opne for eit nærare samarbeid med Hornindal og Stryn, men vil vurdere resultatet av folkeavstemming om Ørsta og Volda før ein samla går i forhandlingar med Hornindal og Stryn.

Furene

15.mars 2016

Jørgen Amdam
Ordfører Volda

Stein Aam
Ordfører Ørsta